Riksdagens protokoll 1990/91:55

Måndagen den 4 februari

Kl. 15.00–15.02

Protokoll 1990/91:55

1 § Ny riksdagsledamot

Upplästes och lades till handlingarna följande från valprövningsnämnden inkomna

Berättelse om granskning av bevis för riksdagsledamot och ersättare för riksdagsledamöter

Till valprövningsnämnden har från riksskatteverket inkommit bevis om att Nils Fredrik Aurelius (m), Kalmar, utsetts till ny ledamot av riksdagen fr.o.m. den 25 januari 1991 sedan Ewy Möller (m) avlidit.

Till ersättare för riksdagsledamöter har utsetts Inga-Lill Jansson, Malmö, och Håkan Gustavson, Löttorp (båda m).

Valprövningsnämnden har denna dag granskat bevisen och därvid funnit att de blivit utfärdade i enlighet med 15 kap. 1 § vallagen.

Stockholm den 30 januari 1991

Stig Nordlund
Sven-Georg Grahn

2 § Avsägelse

Talmannen anmälde att organisationssekreterare *Ove Holmberg* avsagt sig uppdraget som ledamot av valprövningsnämnden.

Kammaren biföll denna framställning.

3 § Anmälan om kompletteringsval till valprövningsnämnden

Talmannen meddelade att socialdemokratiska riksdagsgruppen på grund av uppkommen vakans anmält organisationssekreterare Sten Olsson som ny ledamot i valprövningsnämnden efter Ove Holmberg.

Talmannen förklarade utsedd till

ledamot i valprövningsnämnden
organisationssekreterare Sten Olsson

4 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 22, 23, och 24 januari.

5 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Proposition
1990/91:75 till skatteutskottet

Motionerna
1990/91:K32–K35 till konstitutionsutskottet

6 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Propositionerna
1990/91:70 Ändring i lagen (1985:193) om internationell järnvägstrafik
1990/91:74 Ändring i växtförädlarrättslagen (1971:392)
1990/91:78 Internationellt ungdomsutbyte
1990/91:79 Avgivande av förklaring enligt artikel 46 i den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna
1990/91:80 Rättskipningen i socialförsäkringsmål
1990/91:83 Försäljning av statens aktier i Svenska Petroleum Exploration AB, m.m.
1990/91:86 Polisens åtgärder i samband med ingripanden mot ungdomar

Motionerna
med anledning av prop. 1990/91:69 Arbetslivsforskningens organisation m.m.
1990/91:A8 av Anna Horn af Rantzien och Lars Norberg (mp)
1990/91:A9 av Börje Hörnlund m.fl. (c)
1990/91:A10 av Stig Gustafsson m.fl. (s)
1990/91:A11 av Sonja Rembo m.fl. (m)
1990/91:A12 av Maggi Mikaelsson och Karl-Erik Persson (v)
1990/91:A13 av Maj-Inger Klingvall m.fl. (s)
1990/91:A14 av Barbro Westerholm (fp)
1990/91:A15 av Elver Jonsson m.fl. (fp)

med anledning av prop. 1990/91:71 Lag om vissa dryckesförpackningar
1990/91:Jo34 av Åsa Domeij m.fl. (mp)
1990/91:Jo35 av Karl Erik Olsson m.fl. (c)
1990/91:Jo36 av Annika Åhnberg m.fl. (v)
1990/91:Jo37 av Anders Castberger m.fl. (fp)
1990/91:Jo38 av Sven Eric Lorentzon m.fl. (m)

med anledning av skr. 1990/91:73 Redogörelse för tillämpningen av lagen (1989:530) om åtgärder för att förebygga våldsdåd med internationell bakgrund (terroristlag)
1990/91:Ju19 av Lars Werner m.fl. (v)
1990/91:Ju20 av Göran Ericsson (m)

med anledning av prop. 1990/91:76 Socialavgifter för vissa idrottsutövare
1990/91:Sf26 av Ulf Melin och Birgit Henriksson (m)
1990/91:Sf27 av Stina Gustavsson och Lennart Brunander (c)

med anledning av skr. 1990/91:77 Invandrar- och flyktingpolitiken
1990/91:Sf20 av Nils T Svensson och Sten Östlund (s)
1990/91:Sf21 av Inga-Britt Johansson m.fl. (s)
1990/91:Sf22 av Erkki Tammenoksa m.fl. (s)
1990/91:Sf23 av Maria Leissner m.fl. (fp)
1990/91:Sf24 av Ragnhild Pohanka och Eva Goës (mp)
1990/91:Sf25 av Karin Söder (c)

med anledning av förs. 1990/91:13 Riksdagens revisorers förslag angående Sveriges turistråd
1990/91:Kr8 av Kaj Nilsson m.fl. (mp)
1990/91:Kr9 av Johnny Ahlqvist m.fl. (s)

7 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställts

den 28 januari

1990/91:135 av *Ann-Cathrine Haglund* (m) till statsrådet Göran Persson om Waldorfskolorna i Norrköping och Umeå:

Regeringen föreslår i årets budgetproposition vissa uppräkningar av bidragen för de fristående skolorna. Förslagen innebär emellertid att dessa skolor kommer att erhålla ett bidrag som blir väsentligt lägre än statsbidragen till skolor inom det offentliga skolväsendet.

Till detta kommer att regeringen i texten klart säger att den inte ser något behov av fler fristående skolor på gymnasial nivå. Av förslaget som helhet kan man dra slutsatsen att regeringen helst inte vill ha några fler fristående skolor på grundskolenivå heller.

Vår uppfattning är att de fristående skolorna skall ha samma möjligheter som skolorna i det offentliga skolväsendet. Så blir inte fallet med regeringens förslag.

Problem har åter uppstått för vissa Waldorfskolor, bl.a. den skola i Norrköping som var nedläggningshotad för snart ett år sedan. Även Waldorfskolan i Umeå har stora svårigheter att klara sig. Dessa skolor kommer rimligen att få ett något förhöjt bidrag med regeringens förslag. Emellertid kan det då vara för sent, eftersom de nu har akuta problem att klara sin ekonomi.

Med anledning av det anförda vill jag fråga skolministern:

Är skolministern beredd att medverka till att ett särskilt överlevnadsbidrag anvisas till Waldorfskolorna i Norrköping och Umeå?

1990/91:136 av *Nic Grönvall* (m) till jordbruksministern om svensk jordbrukspolitik:

Jordbrukspolitiken har i internationella sammanhang fått en alltmer framskjuten betydelse. Detta finner sin grund i två tydliga omständigheter.

Uruguay-rundan hålls tillbaka i främsta rummet på grund av svårigheter att nå överenskommelse om att fullt ut införa jordbrukshandel under GATT-regimen och om villkoren för detta.

I de så kallade EEA-förhandlingarna mellan EG och EFTA har jordbruksfrågorna kommit i förgrunden genom att EG framlagt krav om tillgång till Sveriges och andra EFTA-länders livsmedelsmarknad för ett 70-tal jordbruksprodukter. Vidare har förekommit antydningar i förhandlingarna om att EFTA skulle bidra till EGs regionalpolitik av jordbrukspolitisk natur genom betalningar till en fond.

Båda dessa stora internationella frågor sätter svensk jordbrukspolitik i centrum för intresset nu.

Vidare utgör regeringens uttalande i budgetpropositionen om en ensidig sänkning av svenskt gränsskydd för stor osäkerhet om färdriktningen för svensk jordbrukspolitik.

Ett misslyckande i GATT-rundan skulle få en mycket negativ betydelse för internationell handel, som i sin tur är av utomordentligt stor betydelse för en god ekonomisk utveckling i världen. Det finns av detta skäl all anledning för alla nationer att göra sitt yttersta för att bidra till att bryta dödläget i jordbruksförhandlingarna inom Uruguay-rundan.

Svenskt jordbruk står inför stora omställningar inte bara som en direkt följd av det livsmedelspolitiska beslutet i juni 1990 utan även som en följd av EEA-förhandlingarna. Senare kommer svensk jordbrukspolitik att långtgående påverkas av ett svenskt medlemskap i EG.

De stora förändringarna i Öst- och Centraleuropa lägger också de ut ett helt nytt jordbrukspolitiskt perspektiv. De fem nya delstaterna i Tyskland är stora jordbruksproducenter och infogas nu i Tysklands jordbruksproduktion, som i sin tur utgör en del av den jordbruksproduktion som omfattas av CAP.

Den alleuropeiska bilden inom jordbrukspolitiken gör alltså att en alleuropeisk jordbrukspolitik blir alltmer nödvändig – det vill säga en politik som tar hänsyn även till den utveckling som kommer då de tidigare statshan-

delsländerna förmår etablera en effektiv jordbruksproduktion och marknadsekonomi.

Det allt överskuggande målet för jordbrukspolitiken i det långa perspektivet måste emellertid vara att infoga även jordbruksproduktionen och livsmedelshandeln i de internationella frihandelssystem, som GATT utgör.

Det anförda föranleder följande frågor till jordbruksministern:

1. Är jordbruksministern beredd att medverka till att svensk jordbrukspolitik inriktas på en anpassning till EGs CAP och är jordbruksministern i så fall beredd att genast ta initiativ i den riktningen?
2. Är jordbruksministern beredd att ta initiativ till att en alleuropeisk jordbrukspolitik formuleras så att den kommande förändringen av livsmedelsproduktionen i Europa redan nu bearbetas och inarbetas i en europeisk jordbrukspolitik?
3. Är jordbruksministern, såsom ordförande i förhandlingsgruppen inom Uruguay-rundan för jordbruksfrågor och såsom svensk jordbruksminister i Sverige beredd att ta initiativ inom förhandlingsgruppen för att åtadkomma en omstart av förhandlingarna även inom det jordbrukspolitiska området?

den 31 januari

1990/91:137 av *Krister Skånberg* (mp) till justitieministern om opartisk rättegång inför opartisk domstol:

Enligt artikel 6 i Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna skall var och en vara berättigad till opartisk rättegång inför en oavhängig och opartisk domstol både i civila saker, när det gäller att pröva hans civila rättigheter och skyldigheter, och i straffsaker, när det gäller att pröva anklagelser för brott.

I rätten till en opartisk rättegång inför en opartisk domstol ligger bl.a. att ingen av parterna skall ha inflytandet på domstolens sammansättning, eller också skall bägge parter kunna inverka på sammansättningen och i så fall på samma sätt (jämför systemet med skiljemän). Denna princip har emellertid inte fått genomslag i den svenska rättgångsbalken.

I varje fall i de tre största tingsrätterna, Stockholm, Göteborg och Malmö, stämmer åklagarna in sina mål inte till domstolen som sådan utan till en viss domare. Detta kan ske till följd av att tingsrätterna i samråd med åklagarmyndigheterna har ordnat arbetet så att en domare som sysslar med brottmål under en given period, i regel tre år, "samarbetar" med en viss åklagare.

Detta system gör det också möjligt för åklagarna att med samma teknik öka eller minska olika domares arbetsbörda. En domare som i sin rättstillämpning särskilt vinnlägger sig om en korrekt behandling av tilltalade och som kanske är särskilt sträng i sin bevisprövning kan få sina helger förstörda genom att på sin rotel få in en mängd brådskande och arbetskrävande mål, samtidigt som kollegerna går fria. Åklagarmyndigheten kan placera extra åklagare att tjänstgöra hos den utsatte domaren, men domaren kan inte påräkna extra hjälp.

Denna företeelse har särskilt uppmärksammats i Göteborg, där den delvis utgör ett inslag i den s.k Göteborgsandan – den anda som av vissa bedömare

anses prägla rättslivet i Göteborg. Göteborgsandan har ingående behandlats i radioprogrammet Kanalen den 29 januari 1991 med anledning av att hovrätten helt frikände en person som av Göteborgs tingsrätt dömts till 18 års fängelse för grova våldsbrott. I 45 kap. rättegångsbalken finns regler om allmänt åtal. Av tingsrättsinstruktionen som regeringen utfärdar framgår att Stockholms, Göteborgs och Malmö tingsrätter beslutar var och en sin egen arbetsordning.

Jag frågar härmed justitieministern om hon har uppmärksammat att reglerna i 45 kap. rättegångsbalken om allmänt åtal tillämpas på ett sätt som strider mot Europarådskonventionens krav på opartisk rättgång inför opartisk domstol och om hon i så fall är beredd att föreslå behövliga ändringar i rättegångsbalken eller vidta annan lämplig åtgärd.

1990/91:138 av *Karin Israelsson* (c) till statsrådet Bengt Lindqvist om tillsyn och uppföljning av den framtida barnomsorgen:

I budgetpropositionen aviseras en ökad samverkan mellan barnomsorg och skola. Vidare framhålls att "de krav på helhetssyn som ställs på barnens pedagogiska och sociala utveckling talar nu för att föra samman barnomsorg och skola i en gemensam lokal organisation. Starka pedagogiska och sociala skäl talar således för att låta dem växa samman".

Något förslag finns dock inte som kan ligga till grund för ett beslut. Den framtida organisationen i kommunerna kan utformas genom en ny nämndorganisation. På länsplanet saknas tillsynsmyndighet liksom på riksplanet. Något förslag föreligger inte när det gäller vem som på riksnivå skall få tillsyns- och uppföljningsansvar för barnomsorgsverksamheten.

I dag ligger det ansvaret på socialstyrelsen som också utvecklar och samlar ihop stor kunskap inom detta område. Ändras detta förhållande borde redan i dag detta vara beslutat för att ge möjlighet till god kompetens hos den personal som kommer att få ansvaret för verksamheten.

Den flexibla skolstarten som medges på grund av besparingskäl är också starkt oroande. Omsorgen om barnens pedagogiska och sociala behov kan inte ha varit anledning till detta plötsliga beslut.

Hela denna utveckling tyder på starka krafter som försöker förändra nuvarande verksamhet, främst av ekonomiska skäl. Man kan med fog då fråga sig på vilket sätt regeringen tänker sig att tillsynen över den nya samverkansformen skall ske.

Jag vill med anledning av detta fråga regeringen om socialstyrelsen fortsättningsvis kommer att få bibehålla sin tillsyn och uppföljning av barnomsorgen eller om det nya skolverket kommer att ta över dessa uppgifter.

den 4 februari

1990/91:139 av *Pär Granstedt* (c) till utbildningsministern om Radio Södertälje:

Radio Södertälje är ett unikt exempel på en fungerande lokalradio. Stationen har sänt egna dagliga sändningar under 14 år. Detta är naturligtvis en

stor tillgång för kommunens innevånare, och har samtidigt skapat erfarenhet för en framtida decentraliserad professionell radioverksamhet. Ett unikt inslag i radions verksamhet är dess sändningar för den assyrisk/syrianska folkgruppen.

Ekonomiskt är inte Radio Södertälje någon dyr lösning. Lokalradion kostar ca 50 kr. per svensk. Radio Södertälje kostar 12 kr. per Södertäljebo. Det innebär inte att Södertäljeborna är missgynnande, eftersom de också har glädje av en del av Radio Stockholms sändningar. Men en lokal radiostation av Radio Södertäljes typ innebär uppenbarligen inget resursslöseri.

Ett organisatoriskt problem utgör Radio Södertäljes knytning till Radio Stockholm. Det är svårt för den centrala administrationen att bedöma Radio Södertäljes behov och förutsättningar. Ett uppseendeväckande resultat av detta är ledningens förslag att inkassera hela Radio Stockholms sparbeting genom att föreslå nedläggning av Radio Södertälje. Det bottnar i en oförståelse av de speciella behov Södertälje som regionalt centrum utanför Storstockholm har. En sådan lösning skulle antingen mycket hårt drabba bevakningen av Södertälje, eller gå ut över övriga kommuner i länet.

Däremot är det lätt att konstatera att Radio Stockholms resurser inte står i rimlig proportion till bevakningsansvaret för 25 kommuner med 1,6 miljoner invånare. I förhållande till invånare- och kommunantal har Radio Stockholm bara hälften av de resurser som övriga lokalradiostationer har.

Det vore en fördel både för Radio Stockholm och Radio Södertälje om den senare organisatoriskt skulle kunna bli en egen enhet inom SLRAB. Detta bör i princip vara möjligt inom nuvarande budgetramar, men det framstår som rimligt att radiostationerna i Stockholms län får en ekonomisk tilldelning som är mer i proportion med regionens befolkningsstorlek och kommunantal.

Jag vill därför ställa följande frågor till kulturministern:

Är statsrådet beredd att ta initiativ till att ge Radio Södertälje ställning som självständig lokalradiostation inom SLRAB?

Är statsrådet beredd att vidta åtgärder för att de ekonomiska ramarna till lokalradion i Stockholms län bättre anpassas till regionens befolkningsstorlek och antalet kommuner?

1990/91:140 av *Sigge Godin* (fp) till statsrådet Erik Åsbrink om sekretessen i den nya folkbokföringslagen:

Riksdagen beslutade i december 1990 om lag om folkbokföringsregister. En stor del av riksdagen var motståndare till att fatta beslut om en registerlag innan de materiella reglerna för den framtida folkbokföringen var kända. Bland annat var folkpartiet liberalerna av den uppfattningen.

När insamlingsarbetet nu tar sin början ute i resp. skattemyndigheter och församlingar tonar problemen med integritetsfrågorna fram. Svenska kyrkan har i århundraden varit mycket varsam med de uppgifter som kyrkböckerna innehåller. Inte ens resp. kyrkofullmäktigeordförande har haft tillträde till böckerna. Detta är självklart en trygghet för alla de människor som velat ha uppgifter skyddade för insyn eller offentlighet. Inte minst för att inte skada de relationer som de lever i.

Sekretessfrågorna vid överförande av folkbokföringsmaterialet till skattemyndigheterna är olösta. Detta har medfört att kyrkoherden i Tuna församling i Västernorrland med enhälligt stöd av kyrkoråd och kyrkofullmäktige vägrar att lämna över uppgifterna till skattemyndigheten. Detta förfaringssätt är inte ett medvetet försvårande för skattemyndigheten på grund av motstånd mot reformen som sådan. Kyrkoherden grundar sig helt och fullt på omtanke och hänsynstagande till de egna församlingsmedlemmarnas integritet. Deras uppgifter skall inte lämnas ut under nuvarande brist på sekretess anser präst och kyrkopolitiker. Ett stort antal kyrkoherdar delar denna uppfattning.

Datainspektionen har framhållit svårigheterna med att ta ställning till lagregleringen av registerfrågorna först och den materiella regleringen av folkbokföringen senare.

Med hänvisning till riksdagens tveksamhet och de uppenbara svårigheter som uppstått i den praktiska hanteringen vill jag ställa följande frågor till statsrådet:

1. På vilket sätt avser regeringen att skapa ett fullgott sekretesskydd vid överförandet av folkbokföringsmaterialet till skattemyndigheterna?
2. Är regeringen beredd att successivt genomföra ikrafträdandet av reformen så att den materiella regleringen kan ske och integritetsfrågorna kan få en fullgod lösning?
3. Är regeringen beredd att överlåta själva registreringen till vederbörande församling i de fall församlingen så önskar?

8 § Anmälan om frågor

Anmäldes att följande frågor framställts

den 25 januari

1990/91:357 av *Lola Björkquist* (fp) till utbildningsministern om musikstiftelser och militärmusik:

Den granskning av försvarsmaktens musiktjänster som genomfördes under delar av 1990 på uppdrag av regeringen tycks ha haft som syfte att se på behov, organisation och ekonomi. Något annat kan man inte utläsa av uppdragets innebörd. De slutsatser som utredningsgruppen kom fram till har blivit starkt ifrågasatt. Dessutom har de kulturpolitiska aspekterna, som militärmusikens kvalitet och den svenska blåsartraditionen bevarande, nästan helt kommit bort.

Berörda musikstiftelser och musiker ser plötsligt hur grunden för deras möjligheter att arbeta som blåsarsymfoniker riskerar att dras undan genom ett försvarspolitiskt beslut. Nu måste kulturpolitiska aspekter också vägas in. Arméchefens förslag får orimliga och orättvisa konsekvenser för bl.a. Stiftelsen Östgötamusiken, dess musiker och den mycket gamla blåsartraditionen i länet. Vid regionaliseringen av Regionmusiken den 1 januari 1988 tilldelades de stiftelser som inte skulle ha tjänstemusik medel som motsva-

rade det antal musikertjänster som flyttades över från staten till stiftelserna. Östgötamusiken, som också fick ett försvarsmusikåtagande, fick snarare en mindre andel.

Med anledning av det anförda vill jag ställa följande fråga:

Vilka åtgärder tänker regeringen vidta så att inte den svenska blåsartraditionen riskerar att gå i graven genom ett försvarspolitiskt beslut?

1990/91:358 av *Elisabeth Fleetwood* (m) till statsrådet Bengt Lindqvist om åldringsvården:

Bengt Lindqvist har i Expressen uttalat följande:

"Vi måste vara självkritiska. Vi bortsåg från hur stor ensamheten kan bli hos de riktigt gamla och vi bortsåg från att det behövs vårdformer mellan det egna hemmet och långvården. Det är uppenbart att i Stockholm klarar inte servicehusen sin uppgift längre. Det finns plats för uppryckning – och den tycker jag skall komma nu."

Med anledning av ovanstående frågar jag:

Vilka åtgärder avser statsrådet vidta för att ge kommunerna möjlighet att ge vård åt de tusentals människor som skulle ha haft plats på de ålderdomshem som nedlagts enligt förslag och riktlinjer från den socialdemokratiska regeringen?

den 29 januari

1990/91:359 av *Sten Andersson* i Malmö (m) till statsrådet Erik Åsbrink om kommunernas taxe- och avgiftshöjningar:

Enligt uppgift i media skall nu särskilda "priskontrollanter" bevaka att varuhus och butiker inte höjer priserna kraftigt. Tyvärr är inga "priskontrollanter" utsedda för kommunens del. Från det socialdemokratiskt styrda Malmö kan lämnas några exempel på mycket kraftiga kommunala prishöjningar.

Sjukvård plus 100 %, fjärrvärme 60, fritidskort 50, länstrafik 38, kopiering 300, bad 37, parkering 34, djursjukhuset 25 och sotning plus 34 %.

Vilka åtgärder är statsrådet beredd vidta med tanke på kraftiga taxe- och avgiftshöjningar i kommunerna?

1990/91:360 av *Barbro Westerholm* (fp) till utbildningsministern om ökade platser på apotekar- och receptarielinjerna:

Vid 1989/90-års riksmöte beslöt riksdagen om en ökning av antalet platser med 20 på vardera apotekarlinjen och receptarielinjen under den aktuella treårsperioden.

I proposition 1990/91:100 fanns inga platser upptagna på grund av medelsbrist.

Med anledning av det ovan anförda vill jag ställa följande fråga:

Vad avser regeringen göra för att få fram medel till nästa år för att finansiera dessa platser?

1990/91:361 av *Birgit Henriksson* (m) till justitieministern om Stockholms tingsrätt:

Det har framgått av bl.a. pressartiklar att Stockholms tingsrätt överskridit sin budget på grund av ett fåtal mycket tunga och krävande mål. Därför måste man nu dra ned på verksamheten. Detta innebär att såväl lokaler som personal för närvarande och kanske för lång tid framåt kommer att utnyttjas mycket dåligt.

För alla oss som dagligen hör talas om den långa handläggningstiden vid vissa tingsrätter, speciellt i storstäderna, förefaller detta vara orimligt. Läget kan icke ha undgått att komma till justitieministerns kännedom.

Vad ämnar justitieminister Freivalds vidta för åtgärder för att verksamheten inom den hårt belastade tingsrätten i Stockholm åter börjar fungera normalt?

1990/91:362 av *Birgit Henriksson* (m) till justitieministern om irakiska ambassadens videoövervakning:

På den irakiska ambassaden har man monterat flera rörliga videokameror. Alla som passerar på gatan skall filmas. Svensk polis kan visserligen inte ingripa mot diplomater som åtnjuter immunitet eller mot främmande lands territorium – exempelvis en ambassad. Sveriges regering måste dock på något sätt kunna ingripa mot otillbörlig, integritetskränkande och enligt svensk lag otillåten övervakning. Övervakningen sker i detta fall mitt i vår huvudstad på en gata, där vanliga svenskar måste passera varje dag.

Vad ämnar justitieministern vidta för åtgärder för att förhindra den uppenbara och mot svensk lag stridande kränkningen som denna videoövervakning innebär?

1990/91:363 av *Margó Ingvardsson* (v) till justitieministern om våldtäktsbrott:

Med anledning av den diskussion som förekommit i massmedia om en hovrätts bedömning i ett våldtäktsmål vill jag fråga justitieministern följande:

Avser statsrådet att vidta några åtgärder så att en kvinnas uppträdande före en våldtäkt inte skall avgöra om brottet betecknas som grovt eller ej?

den 31 januari

1990/91:364 av *Lennart Brunander* (c) till socialministern om åtgärder mot doping:

Alla tillgängliga uppgifter tyder på att missbruket av dopingmedel ökar i Sverige. För mer än ett halvår sedan lades ett förslag om skärpning av straffet mot dopinghandel och utökning av det kriminaliserade området. Alla instanser var positiva till utredningens förslag. Trots detta har regeringen inte lagt något förslag om en skärpt anti-dopinglagstiftning. Det är svårt att förstå

regeringens ointresse för denna viktiga fråga. Idrottsrörelsen i Sverige är kritisk till regeringens senfärdighet. Idrotten gör stora ansträngningar för att stoppa dopingen och behöver det stöd som en skärpt lagstiftning skulle ge. Jag anser att det är oförsvarligt att vänta med beslut i en så här viktig fråga.

Min fråga till socialministern är:

När kommer regeringens proposition om skärpt lagstiftning mot dopinghandel och utökning av det kriminaliserade området?

1990/91:365 av *Lennart Brunander* (c) till jordbruksministern om en utredning om trädgårdsnäringen:

Trädgårdsnäringen har i dag likviditetsproblem, utsätts för en osund konkurrens från EG och har många frågetecken inför ett närmande till EG. Centerpartiet har under flera år krävt en utredning om trädgårdsnäringens framtid. Kravet har varje gång avslagits av riksdagsmajoriteten. Men i höstas var utskottet enigt om att det fanns behov av en utredning. Det gjordes inget tillkännagivande, men socialdemokraterna i utskottet gav ett löfte om att en utredning skulle komma. I en tidningsintervju strax före jul uttalade jordbruksministern tveksamhet till en utredning. Jag anser att det är bråttom att få en utredning och ett förslag om trädgårdsnäringspolitiken. En utredning bör tillsättas snarast.

Mot denna bakgrund ställer jag frågan till jordbruksministern:

När får vi en trädgårdsnäringsutredning?

1990/91:366 av *Karl-Göran Biörsmark* (fp) till finansministern om slutdag för inlämning av självdeklarationer:

Enligt 34 § 1 mom. i taxeringslagen skall självdeklaration vara inlämnad senast den 15 februari under taxeringsåret. Om så inte sker kan deklaranten drabbas av förseningsavgift.

I år inträffar den 15 februari på en fredag. Eftersom taxeringsmyndigheterna ändå inte har öppet lördag/söndag vore det praktiskt för deklaranterna om de fick lämna in sina deklarationer senast söndag den 17 februari kl. 24.00 utan att därför behöva riskera att drabbas av förseningsavgift. Detta förfaringssätt skulle på intet sätt fördröja taxeringsmyndigheternas arbete. Däremot skulle det ge deklaranterna, som i de allra flesta fall måste använda helgerna för att skriva sina deklarationer, ytterligare två värdefulla dagar för att utföra sitt deklarationsarbete.

Mot bakgrund av det ovan anförda vill jag fråga finansministern:

Avser finansministern vidta några åtgärder för att möjliggöra för årets deklaranter att inlämna sina självdeklarationer senast söndag den 17 februari?

1990/91:367 av *Anita Persson* (s) till statsrådet Lena Hjelm-Wallén om familjeplanering inom det bilaterala biståndet:

Befolkningsfrågan är av avgörande betydelse för utvecklingen i u-län-

derna. Jag har noterat att Sverige under flera år har ökat det multilaterala biståndet till familjeplanering.

Vilka åtgärder avseende familjeplanering kommer biståndsministern att vidta inom det bilaterala biståndet?

den 1 februari

1990/91:368 av *Lars Sundin* (fp) till kommunikationsministern om postens prishöjningar på paket:

Företrädare för regeringen har vid flera tillfällen uppmanat allmänheten att uppmärksamma och reagera mot kraftiga och – som det förefaller – oberättigade prishöjningar.

Den 2 januari 1991 genomfördes avsevärda prishöjningar på bl.a. paket – enligt uppgift upp till ca 50 %. Höjningarna innebär stora kostnadsökningar för postorderföretagen. Företrädare för branschen har i massmedia uttryckt oro för att höjningarna ökat risken för varsel och permitteringar.

Mot den bakgrunden vill jag fråga civilministern:

Avser regeringen att vidta några åtgärder mot bakgrund av de prishöjningar posten nu genomfört och som postorderföretagen har reagerat så starkt emot?

1990/91:369 av *Birger Andersson* (c) till kommunikationsministern om Bergslagspendeln:

Regeringen har genom att anvisa medel i den s.k. Bergslagspropositionen klart tagit ställning för projektet Bergslagspendeln, som innebär en nödvändig upprustning av järnvägssträckningen Kolbäck–Ramnäs–Fagersta–Ludvika. Upprustningen av järnvägssträckningen är i full gång. Utbyggnaden av Bergslagspendeln är en viktig utvecklingsfråga för Bergslagen. Anvisade medel räcker emellertid inte.

Jag vill fråga kommunikationsministern:

Avser regeringen att medverka till att projektet Bergslagspendeln kan fullföljas enligt ursprungliga planer?

1990/91:370 av *Gudrun Schyman* (v) till statsrådet Bengt Lindqvist om rätten till kommunal barnomsorg:

Enligt riksdagsbeslut år 1985 skall alla barn ha rätt till kommunal barnomsorg senast år 1991. En lagstiftning för att garantera att beslutet verkligen genomförs har inte regeringen ansett nödvändig. Kommunerna skall själva ansvara för att beslutet genomförs.

Idag är situationen sådan att varannan kommun i Storstockholm inte längre tar emot barn under 1,5 år i barnomsorgen. Att höja åldersgränsen har blivit ett sätt att uppnå målet om full behovstäckning. Flera av kommunerna har haft den planerade utbyggnaden av föräldraförsäkringen i åtanke när de fattade beslutet. Den skulle ha förlängts till 18 månader. Att regeringen sedan drog tillbaka förslaget om förlängning anser inte kommunerna

att de kan ta ansvar för. Glappet på tre månader, då man varken får föräldrapenning eller barnomsorg, blir föräldrarnas ensak.

Min fråga är:

Tänker statsrådet vidta åtgärder för att riksdagsbeslutet om full behovstäckning skall genomföras?

1990/91:371 av *Börje Hörnlund* (c) till jordbruksministern om statsbidrag till fiskevårdsföreningar:

I budgetpropositionen föreslår regeringen att bidrag till bildande av fiskevårdsområden slopas. Kostnaderna skall istället täckas av bl.a. fiskekortsinkomster.

I föregående budgetproposition (1989/90:100) föreslog regeringen att de föreningar som har ansökt om ombildning av fiskevårdsföreningar till fiskevårdsområden före den 1 september 1990 skulle medges statsbidrag även om förrättningen inte var avslutad vid utgången av 1990. Detta beslutade även riksdagen.

Årets förslag från regeringen innebär ett löftesbrott. I t.ex. Västerbotten har ca 90 områden ansökt om bidrag före den 1 september 1990. Förrättningskostnaderna uppgår till 3–4 milj. kr. Regeringens förslag innebär att många områden kommer att bli utan bidrag, trots att de sökt bidrag i utsatt tid.

Mot denna bakgrund vill jag fråga statsrådet:

Kan statsrådet redogöra för motiven till förslaget att slopa bidragen till fiskevårdsområden i strid mot riksdagens tidigare beslut?

1990/91:372 av *Oskar Lindkvist* (s) till socialministern om kompensation till pensionärer för pris- och hyreshöjningar:

Under de senaste dagarna har uppgifter kommit fram som visar att pensionärer – speciellt sådana utan ATP – blivit missgynnade i skattereformen samtidigt som de kommunala bostadstilläggen endast i mycket begränsad utsträckning täcker de kraftigt ökade boendekostnaderna. I vissa kommuner har KBT t.o.m. minskat. Det framstår som helt klart att åtgärder måste vidtas för att förbättra situationen för de nu diskuterade pensionärerna. Lösningar måste snabbt sökas och genomföras för att eliminera det orättfärdiga förhållande som i många fall nu snarare tycks ha blivit regel än undantag.

Med hänvisning till det nu anförda vill jag ställa följande fråga till socialministern:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att kompensera dessa pensionärer för pris- och hyreshöjningarna?

1990/91:373 av *Oskar Lindkvist* (s) till justitieministern om tidpunkten för förslag om ändrade panträttsregler:

Riksdagen har beslutat om att ett nytt bostadsfinansieringssystem skall införas. Regeringens uppfattning är att systemet skall införas den 1 januari 1992 för nya hus och ett år senare för de befintliga bostäder som då omfattas av dagens bostadsfinansieringssystem och för vilka räntebidrag utgår.

I proposition om ny bostadsfinansiering m.m. (prop. 1990/91:34) anförde bostadsministern (s. 34) att förslaget aktualiserade om vissa förändringar borde göras i systemet med panträtt i fast egendom. Bostadsministern anförde också att behovet av sådana förändringar kommer att övervägas inom justitiedepartementet.

Det torde inte råda någon tvekan om att ändrade panträttsregler kommer att behövas för att det nya bostadsfinansieringssystemet skall kunna tillämpas. Det är nödvändigt att de ändrade reglerna träder i kraft senast när räntelånesystemet beräknas införas, dvs. den 1 januari 1992.

Min fråga till justitieministern är:

När kommer riksdagen att föreläggas förslag om de ändrade panträttsregler m.m. som behövs i det nya bostadsfinansieringssystemet?

9 § Kammaren åtskildes kl.15.02.

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

TOM T:SON THYBLAD

/Gunborg Apelgren

Innehållsförteckning

Måndagen den 4 februari

1 § Ny riksdagsledamot 1
2 § Avsägelse 1
3 § Anmälan om kompletteringsavtal till valprövningsnämnden 1
4 § Justering av protokoll 2
5 § Hänvisning av ärenden till utskott 2
6 § Bordläggning 2
7 § Anmälan om interpellationer
1990/91:135 av Ann-Cathrine Haglund (m) om Waldorfskolorna i Norrköping och Umeå 3
1990/91:136 av Nic Grönvall (m) om svensk jordbrukspolitik . 4
1990/91:137 av Krister Skånberg (mp) om opartisk rättegång inför opartisk domstol 5
1990/91:138 av Karin Israelsson (c) om tillsyn och uppföljning av den framtida barnomsorgen 6
1990/91:139 av Pär Granstedt (c) om Radio Södertälje 6
1990/91:140 av Sigge Godin (fp) om sekretessen i den nya folkbokföringslagen 7
8 § Anmälan om frågor
1990/91:357 av Lola Björkquist (fp) om musikstiftelser och militärmusik 8
1990/91:358 av Elisabeth Fleetwood (m) om åldringsvården .. 9
1990/91:359 av Sten Andersson i Malmö (m) om kommunernas taxe- och avgiftshöjningar 9
1990/91:360 av Barbro Westerholm (fp) om ökade platser på apotekar- och receptarielinjerna 9
1990/91:361 av Birgit Henriksson (m) om Stockholms tingsrätt 10
1990/91:362 av Birgit Henriksson (m) om irakiska ambassadens videoövervakning 10
1990/91:363 av Margó Ingvardsson (v) om våldtäktsbrott 10
1990/91:364 av Lennart Brunander (c) om åtgärder mot doping 10
1990/91:365 av Lennar Brunander (c) om en utredning om trädgårdsnäringen 11
1990/91:366 av Karl-Göran Biörsmark (fp) om slutdag för inlämning av självdeklarationer 11
1990/91:367 av Anita Persson (s) om familjeplanering inom det bilaterala biståndet 11
1990/91:368 av Lars Sundin (fp) om postens prishöjningar på paket 12
1990/91:369 av Birger Andersson (c) om Bergslagspendeln... 12

1990/91:370 av Gudrun Schyman (v) om rätten till kommunal barnomsorg 12
1990/91:371 av Börje Hörnlund (c) om statsbidrag till fiskevårdsföreningar 13
1990/91:372 av Oskar Lindkvist (s) om kompensation till pensionärer för pris- och hyreshöjningar 13
1990/91:373 av Oskar Lindkvist (s) om tidpunkten för förslag om ändrade panträttsregler 13

 gotab 97866, Stockholm 1991